БІЛІМ ТАЛАПКЕРІНІҢ
МӘТІНДЕРІ

متون طالب العلم
محققة على أكثر من (١٥٠٠) مخطوطة

الأصول الثلاثة

Қабірде қойылатын үш сұрақтың жауабы

Тоғыз қолжазбаға сәйкес зерттелген, оның ішінде автордың дүниеден өтуіне жақын қалғанда жазылған қолжазба және басқалары кейбір ғалымдардың қолжазбаларына сәйкес зерттелген

Шейхул-Ислам
Мухаммад ибн Сулейман әт-Тәмими
(1206Һ) Аллаһ оны мейіріміне бөлесін

Кітап авторы

Доктор Абдул-Мухсин ибн Мухаммад әл-Қасим
Пайғамбар ﷺ мешітінің имамы

مترجم إلى اللغة الكازاخية

Қабірде қойылатын үш сұрақтың жауабы

Сайтты шолу және кітаптарды жүктеп алу үшін QR кодты сканерлеңіз

a-alqasim.com

Қабірде қойылатын үш сұрақтың жауабы

Тоғыз қолжазбаға сәйкес зерттелген, оның ішінде автордың дүниеден өтуіне жақын қалғанда жазылған қолжазба және басқалары кейбір ғалымдардың қолжазбаларына сәйкес зерттелген

Шейхул-Ислам Мухаммад ибн Сулейман ат-Тәмими (1206һ) Аллаһ оны мейіріміне бөлесін

Кітап авторы

Доктор Абдул-Мухсин ибн Мухаммад әл-Қасим
Пайғамбар ﷺ мешітінің имамы

Қабірде қойылатын үш сұрақтың жауабы

❊ Мәтінді тексеріп өңдеуде қолданылған нұсқалар:

- Жазбаша нұсқа, Король Фейсал орталығы - Сауд Арабиясы - No (5258), жазылған уақыты: 1307 h.ж.

- Жазбаша нұсқа, Король Фейсал орталығы - Сауд Арабиясы - No (5265), жазылған уақыты: 1338 h.ж.

- Жазбаша нұсқа, Сауд Арабиясы - Король Сауд университеті - № (2328).

- Жазбаша нұсқа, Сауд Арабиясы Король Сауд университеті - № (3979).

- Жазбаша нұсқа, шейх Абдур-Рахман ибн Насыр әс-Саъди кітапханасы - Сауд Арабиясы әл-Қасим қаласы.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

Аса Қамқор, ерекше Мейірімді Аллаһтың атымен!

Біл, саған Аллаһтың мейірімі жаусын, бізге төрт мәселені үйрену парыз!

Бірінші: Білім- ол Аллаһты, Оның пайғамбарын ﷺ және Ислам дінін дәлелдермен тану.

Екінші: Оған амал ету.

Үшінші: Оған шақыру (дағуат ету).

Төртінші: Осы жолдағы қиыншылықтарға сабыр ету.

Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿وَٱلۡعَصۡرِ ۞ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ ۞ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ﴾

﴿ Аса Қамқор, ерекше Мейірімді Аллаһтың атымен! Уақытпен ант! Шынында, бүкіл адамзат зиянда. Тек иман келтірген, ізгі амал жасаған, бір-біріне шындықты үгіттеген және өзара сабырға үгіттескендерден басқа. ﴾

Имам әш-Шәфи'и (Аллаһ оны мейіріміне бөлесін): "Егер де Аллаһ Өз жаратылыстарына бұл сүреден басқа еш дәлел түсірмегенде, бұның өзі жеткілікті болар еді", -деген.

Имам әл-Бухари (Аллаһ оны мейіріміне бөлесін) былай деді: "Білім – сөздер мен амалдардан бұрын!" Бұған дәлел Аллаһтың келесі сөздері:

﴿فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوَىٰكُمۡ﴾

﴿Біл, Аллаһтан өзге құлшылыққа лайықты ешкім жоқ және күнәларың үшін жарылқау тіле!﴾

Аллаһ сөздер мен амалдардан бұрын, білімнен бастады.

Біл, саған Аллаһтың мейірімі жаусын, әрбір мұсылман ер мен әйел үшін келесі үш мәселені үйреніп, оған амал ету парыз.

Біріншісі: Аллаһ бізді жаратты, ризықтандырды, әрі бекерге қалдырған жоқ. Ол бізге елші жіберді. Кім сол елшіге бағынса, жәннатқа кіреді, ал кім оған бағынудан бас тартса, тозаққа кіреді.

Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿إِنَّآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ رَسُولٗا شَٰهِدًا عَلَيۡكُمۡ كَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ رَسُولٗا ۞ فَعَصَىٰ فِرۡعَوۡنُ ٱلرَّسُولَ فَأَخَذۡنَٰهُ أَخۡذٗا وَبِيلٗا﴾

﴿Расында, Біз Перғауынға елші жібергеніміздей, сендерге де куәгер ретінде елші жібердік. Сонда Перғауын елшіге бағынудан бас тартты, сол үшін Біз оны қатты ұстаумен ұстап алдық.﴾

Екіншісі: Аллаһ құлшылықта Өзіне біреуді серік қосқанға разы болмайды. Ол (серік) ең жақын періште болсын, жіберілген пайғамбар болсын.

Бұған дәлел:

﴿وَأَنَّ ٱلۡمَسَٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدۡعُواْ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدٗا﴾

﴿Расында, мешіттер Аллаһқа тән. Сондықтан,Аллаһпен бірге ешкімге дұға етпеңдер.﴾

Үшіншісі: Елшіге бағынған және Аллаһты жалғыздаған адам үшін, Аллаһ пен Оның елшісіне ﷺ қарсы шыққан адамды дос тұту тыйым салынған, тіпті ол ең жақын адамдары болса да.

Бұған дәлел:

﴿لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ يُوَآدُّونَ مَنْ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوْ كَانُوٓاْ ءَابَآءَهُمْ أَوْ أَبْنَآءَهُمْ أَوْ إِخْوَٰنَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْإِيمَٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ حِزْبُ ٱللَّهِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

﴿Аллаһқа және Ақырет күніне иман келтіргендердің арасында, Аллаһ және Оның елшісіне қарсы шыққан кісілерді жақсы көретін адамдарды таппайсың. Олар (қарсы шыққандар) әкелері, балалары, бауырлары, туыстары болса да. Олардың жүректеріне (Аллаһ) иман жазып, Өз тарапынан рухпен қолдады. Және оларды астарынан өзендер ағатын, онда мәңгі қалатын жәннаттарға кіргізеді. Аллаһ оларға разы, ал олар Аллаһқа разы. Міне, солар — Аллаһтың тобы. Расында, Аллаһтың тобы жетістікке жетеді.﴾

Біл, Аллаһ сені Өзіне бағынуға жетелейтін тура жолмен жүргізсін, әл-ханифия Ибраһимнің діні – Ол жалғыз Аллаһқа құлшылық етіп, дінді шын ықыласпен орындау. Бұны Аллаһ барлық адамдарға бұйырып, сол үшін оларды жаратқан еді.

Аллаһ Тағала айтқандай:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

﴿ Мен жындар мен адамзатты тек Маған құлшылық етулері үшін ғана жараттым. ﴾

"Маған құлшылық етулері үшін " сөзінің мағынасы – "Мені жалғыздаулары үшін".

Аллаһ бұйырған ең ұлы нәрсе – Таухид. Ол – Аллаһты құлшылықта жалғыздау.

Ал, Ол тыйым салған ең ұлы нәрсе – Ширк. Ол – Аллаһпен бірге басқа біреуге құлшылық жасау, дұға ету.

Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗا﴾

﴿ Аллаһқа құлшылық етіңдер, әрі Оған ешкімді серік қоспаңдар. ﴾

Егер сенен біреу: "Адам білуі парыз болған үш негіз қандай?", – деп сұраса, оған былай жауап бер: "Ол, адамның өз Раббысын, дінін және пайғамбары Мухаммадты ﷺ тану".

БІРІНШІ НЕГІЗ

Егер сенен: "Раббың кім?" – деп сұрайтын болса, сен оған былай жауап бер: "Менің Раббым – мені және бүкіл әлемдерді Өз нығметімен тәрбиелеген Аллаһ. Ол құлшылық ететін тәңір. Одан басқа құлшылығымызды арнайтын тәңірім жоқ".

Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾

﴿ Әлемдердің Раббысы - Аллаһ барлық мақтауларға лайық. ﴾

Аллаһтан өзге барлық нәрсе әлем болып табылады, әрі мен де сол әлемнің бірімін.

Егер де сенен біреу: "Раббыңды не арқылы танисың?" - десе, оған: "Аяттары (белгілері) мен жаратылыстары арқылы танимын", – деп жауап бер.

Оның аяттарынан (белгілерінен): түн мен күндіз, күн мен ай. Ал оның жаратылыстарынан: жеті қабат аспан мен жеті қабат жер және олардың бетіндегі мен арасындағы нәрселер.

Бұған дәлел, Аллаһтың сөзі:

﴿وَمِنْ ءَايَـٰتِهِ ٱلَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا۟ لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَٱسْجُدُوا۟ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾

﴿ Түн мен күндіз, күн мен ай Оның аяттарынан. Күнге де, айға да сәжде қылмаңдар, бірақ оларды жаратқан Аллаһқа ғана сәжде қылыңдар, егер сендер Оған құлшылық ететін болсаңдар. ﴾

Және:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ يَطْلُبُهُۥ حَثِيثًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتٍۭ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَـٰلَمِينَ﴾

﴿ Расында, сендердің Раббыларың сондай Аллаһ, әміріне бағынатын аспандар мен жерді алты күнде жаратқан, кейін Аршқа (таққа) көтерілген. Ол артынан қалмай ілесетін күнді түнмен бүркейді. Сондай-ақ, (әміріне бағынатын) күн мен айды, жұлдыздарды жаратқан. Жарату мен әмір ету Оған тән! Әлемдердің Раббысы Аллаһ ұлы! ﴾

Раббы - ол (ма'буд) құлшылық етілетін тәңір.

Бұған дәлел:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

﴿ Әй, адамдар! Сендерді және сендерден бұрынғыларды жаратқан Раббыларыңа құлшылық етіңдер, мүмкін тақуа боласыңдар. Ол сендерге жерді төсеніш етті, көкті төбе қылды. Жоғарыдан су ағызып, сол арқылы сендерге

жемістерден ризық шығарды. Енді біле тұра, Аллаһқа серік қоспаңдар! ﴾

Ибн Кәсир (оған Аллаһтың мейірімі жаусын): "Осыларды жаратқан – құлшылыққа лайықты болады!" – деп айтты.

Аллаһ бұйырған құлшылықтардың түріне Ислам, Иман, Ихсан жатады. Сондай-ақ, оларға мыналар кіреді: дұға ету (сұрау), қорқу, үміт ету, тәуекел ету, ар-роғба (үміт ету), әр-рохба (қорқу), әл-хушу' (мойынсұну), әл-хошья (қорқу), әл-инәба (Аллаһқа қайту), әл-исти'ана (көмек сұрау), әл-исти'аза (пана сұрау), әл-истиғосә (қиын кезде көмек сұрау), құрбан шалу, нәзір және де басқа Аллаһ бұйырған құлшылық түрлері.

Олардың барлығы тек Аллаһқа ғана арналу керек.

Бұған дәлел:

﴿وَأَنَّ ٱلۡمَسَٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدۡعُواْ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدٗا﴾

﴾ Расында, мешіттер Аллаһқа тән. Сондықтан, Аллаһпен бірге ешкімге дұға етпеңдер. ﴿

Кімде – кім, олардың біреуін де Аллаһтан басқа біреуге арнайтын болса, ол мүшірік және кәпір болады.

Бұған делел Аллаһтың келесі сөздері:

﴿وَمَن يَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرۡهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾

﴾ Ал кімде - кім Аллаһпен бірге, оған еш дәлелі жоқ бола тұра бір тәңірге дұға қылып сұраса, оның есеб-қисабын Раббысы береді. Расында, кәпірлер құтылмайды! ﴿

Хадисте былай делінген: "Дұға - құлшылықтың өзегі".

Аллаһ Тағала айтты:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدۡعُونِيٓ أَسۡتَجِبۡ لَكُمۡۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِي سَيَدۡخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

﴿ Раббыларың айтты: "Маған дұға етіңдер, сендерге жауап беремін! Ал, кімде - кім Маған құлшылық етуден тәкаппарланып бас тартса, Тозаққа қор болып кіреді". ﴾

Қорқу құлшылық екеніне дәлел, Аллаһ Тағала былай деді:

﴿فَلَا تَخَافُوهُمۡ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾

﴿ Олардан қорықпаңдар, Менен қорқыңдар, егер иман келтірген болсаңдар! ﴾

Үміт ету құлшылық екеніне дәлел, Аллаһ Тағала айтты:

﴿فَمَن كَانَ يَرۡجُواْ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلۡيَعۡمَلۡ عَمَلٗا صَٰلِحٗا وَلَا يُشۡرِكۡ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدَۢا﴾

﴿ Кімде - кім өз Раббысымен кездесуді үміт етсе, ізгі амал жасап, құлшылығында Раббысына ешкімді серік қоспасын. ﴾

Тәуекел етудің құлшылық екеніне дәлел, Аллаһ Тағала былай деді:

﴿وَعَلَى ٱللَّهِ فَتَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ﴾

﴿ Аллаһқа ғана тәуекел етіңдер, егер иман келтірген болсаңдар. ﴾

Тағы бір аятта:

﴿وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسۡبُهُۥٓۚ﴾

﴿ Кім Аллаһқа тәуекел етсе, Ол оған жеткілікті болады. ﴾

Ар- роғба (үміт ету), әр-рohба (қорқу), және әл-хушуғтың (мойынсұну) құлшылық екеніне дәлел: Аллаh Тағала былай деген:

﴿إِنَّهُمۡ كَانُواْ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ وَيَدۡعُونَنَا رَغَبٗا وَرَهَبٗاۖ وَكَانُواْ لَنَا خَٰشِعِينَ﴾

﴿ Расында, олар үміт пен қорқу арқылы құлшылық және дұға етіп жақсылықтарға асығатын еді. Әрі Бізге мойынсұнған еді. ﴾

Әл-хошияның (қорқу) құлшылық екеніне дәлел, Аллаh Тағала былай деді:

﴿فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِ﴾

﴿Олардан қорықпаңдар, Менен қорқыңдар! ﴾

Әл-инәбаның (Аллаhқа қайту) құлшылық екеніне дәлел, Аллаh Тағала айтты:

﴿وَأَنِيبُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ وَأَسۡلِمُواْ﴾

﴿ Раббыларыңа қайтыңдар да, Оған бойұсыныңдар. ﴾

Әл-исти'ананың (көмек сұрау) құлшылық екеніне дәлел, Аллаh Тағала былай деген:

﴿إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ﴾

﴿ Саған ғана құлшылық етеміз, Сенен ғана жәрдем тілейміз. ﴾

Хадисте: "Егер көмек сұрайтын болсаң, Аллаhтан сұра!"

Әл-исти'азәның (пана сұрау) құлшылық екеніне дәлел, Аллаh Тағала былай айтты:

﴿قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ﴾

﴿ "Таңның Раббысынан пана тілеймін", -де! ﴾

Тағы бір аятта:

﴿قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ﴾

﴿ "Адамдардың Раббысынан пана тілеймін", -де! ﴾

Әл-истиғо'сәның (қиын кезде көмек сұрау) құлшылық екеніне дәлел, Аллаһ Тағала былай деген:

﴿إِذۡ تَسۡتَغِيثُونَ رَبَّكُمۡ فَٱسۡتَجَابَ لَكُمۡ﴾

﴿ Сендер сол кезде Раббыларыңнан көмек тілеген едіңдер, Ол сендерге жауап берді. ﴾

Құрбан шалу құлшылық екеніне дәлел, Аллаһ Тағала былай деді:

﴿قُلۡ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحۡيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ۞ لَا شَرِيكَ لَهُۥۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرۡتُ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلۡمُسۡلِمِينَ﴾

﴿ Айт: "Расында, менің намазым мен құрбандығым, өмірім мен өлімім әлемдердің Раббысы Аллаһқа тән! Оның серігі жоқ. Осы маған әмір етілген еді, әрі мен ең әуелгі мұсылманмын!" ﴾

Сүннеттен дәлел: "Аллаһтан өзге үшін мал бауыздаған адамды, Аллаһ лағынет етсін!"

Нәзір етудің құлшылық екеніне дәлел, Аллаһ Тағала былай деді:

﴿يُوفُونَ بِٱلنَّذۡرِ وَيَخَافُونَ يَوۡمٗا كَانَ شَرُّهُۥ مُسۡتَطِيرٗا﴾

﴿Олар нәзірлерін орындайды, әрі жамандығы шашырайтын Күннен (Қиямет күнінен) қорқады. ﴾

ЕКІНШІ НЕГІЗ

Ислам дінін дәлелдермен тану, бұл Аллаһқа таухид арқылы бойсұну, итағат ету арқылы бағыну және ширк пен оны жасайтындардан пәк болу.

Оның үш деңгейі бар: Ислам, Иман және Ихсан.

Әр деңгейдің өз тіректері бар.

Бірінші деңгей – Ислам.

Исламның бес тірегі бар: Аллаһтан басқа құлшылыққа лайықты ешкім жоқ, әрі Мухаммад ﷺ Оның елшісі екеніне куәлік беру, намаз оқу, зекет беру, Рамазан айында ораза тұту және Аллаһтың үйі Харамға қажылық жасау.

"Лә иләһә иллә Аллаһ" куәлігінің дәлелі, Аллаһ Тағала былай деді:

﴿شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ قَآئِمًۢا بِٱلْقِسْطِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾

﴿Әділдікті ұстанған түрде Аллаһ, Одан басқа құлшылыққа лайықты ешбір тәңір жоқ екеніне куәлік береді. Сондай-ақ, періштелер мен білім иелері де. Ұлы, Дана Аллаһтан басқа құлшылыққа лайықты ешбір тәңір жоқ!﴾

Оның мағынасы: "Аллаһтан басқа құлшылық етілетін шынайы тәңір жоқ!". "Лә иләһә" сөзі – Аллаһтан өзге құлшылық етілетін бүкіл нәрсені теріске шығарады."Иллә Аллаһ" сөзі – құлшылықтың тек Аллаһқа ғана тән екенін растайды. Аллаһтың иелік етуінде еш серігі жоқ болғандай, құлшылықта да Оның еш серігі жоқ.

Оның мағынасын тереңірек ашатын түсіндірмесі ретінде, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّنِى بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ۞
إِلَّا ٱلَّذِى فَطَرَنِى فَإِنَّهُۥ سَيَهْدِينِ﴾

﴿Сол кезде Ибраһим өз әкесі мен еліне айтты: "Шын мәнінде, мен сендердің құлшылық етіп жүргендеріңнен аулақпын. Бірақ мені жаратқаннан басқа, Ол мені тура жолға салады".﴾

Тағы бір аятта Аллаһ былай деді:

﴿قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ
وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟
ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾

﴿(Оларға) айт: "Әй, кітап иелері! Арамызда ортақ болған бір сөзге келіңдер: Аллаһтан басқа ешкімге құлшылық етпейміз де, Оған ешкімді серік қоспаймыз. Бір-бірлерімізді Аллаһтан басқа өзара тәңір тұтпаймыз". Ал егер олар бет бұрса, онда оларға: "Біздің мұсылман екенімізге куәлік беріңдер!" – деп айтыңдар.﴾

"Мухаммад – Аллаһтың елшісі" куәлігінің дәлелі, Аллаһ Тағала былай айтты:

﴿لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم
بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

﴿Расында, сендерге өз араларыңнан елші келді. Оған сендердің бастарыңа түскен қиыншылық ауыр тиеді, сендер үшін тырысады. Әрі мүміндерге өте жұмсақ, мейірімді.﴾

"Мухаммад Аллаһтың елшісі" куәлігінің мағынасы: бұйырғандарына бағыну, хабарлағандарына сену, тыйған

және қайтарғандарынан аулақ жүру, сондай-ақ, Аллаһқа тек Ол заңдастырғандай құлшылық ету.

Намаздың, зекеттің дәлелі және таухидтің түсіндірмесі, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلۡقَيِّمَةِ﴾

﴿Оларға тек Аллаһқа дінді шын ықыласпен ханиф түрінде орындау арқылы құлшылық ету, намаз оқу және зекет беру ғана бұйрылған еді. Міне, осы – тұп-тура дін!﴾

Оразаның дәлелі, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ﴾

﴿Әй, иман келтіргендер! Сендерден бұрынғыларға ораза тұту бұйырылғандай, сендерге де ол бұйырылды. Мүмкін, тақуа боласыңдар!﴾

Қажылыққа дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ إِبۡرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾

﴿Адамдардан кімнің шамасы келсе, Аллаһ үшін қажылық жасаулары міндет. Ал, кім күпір келтірсе (қарсы шықса), Аллаһ әлемдерге мұқтаж емес.﴾

Екінші деңгей – Иман.

Оның жетпістен астам тармағы бар. Олардың ең жоғарғысы: "Лә иләһә иллә Аллаһ" сөзі. Ал, ең төмені: жолдан кедергілерді алып тастау. Сондай-ақ, ұялшақтық та – иманның бір тармағы.

Оның алты тірегі бар: Аллаһқа, періштелеріне, кітаптарына, елшілеріне, Ақырет Күніне, тағдырға және оның жақсылығы мен жамандығына иман келтіруің.

Осы алты тіректің дәлелдері – Аллаһ Тағала былай деді:

﴿لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّۦنَ﴾

﴿ Игілік тек жүздеріңді шығыс пен батысқа бұруларыңда емес, бірақ (нағыз) игілік – кім Аллаһқа, Ақырет Күніне, періштелеріне, кітапқа және пайғамбарларға иман келтірсе ...﴾

Тағдырға дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿إِنَّا كُلَّ شَىْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ﴾

﴿ Расында, біз әрбір нәрсені тағдырмен жараттық. ﴾

Үшінші деңгей – Ихсан.

Оның бір ғана тірегі бар. Ол Аллаһқа, Оны көріп тұрғандай құлшылық ету. Ал егер Оны көрмесең, онда Ол сені көріп тұрғанын біліп құлшылық етуің.

Оған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ﴾

﴿ Расында, Аллаһ тақуалармен, әрі ихсан қылушылармен бірге.﴾

Тағы бір аятта:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ۞ ٱلَّذِى يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ۞ وَتَقَلُّبَكَ فِى ٱلسَّٰجِدِينَ﴾

﴿Аса Үстем, ерекше Мейірімдіге тәуекел ет! Ол сені (намазда) тұрып тұрғаныңда көреді. Әрі сәжде етушілердің арасында жасаған қимылдарыңды (көреді).﴾

Тағы бір аятта Аллаһ былай деді:

﴿وَمَا تَكُونُ فِي شَأۡنٖ وَمَا تَتۡلُواْ مِنۡهُ مِن قُرۡءَانٖ وَلَا تَعۡمَلُونَ مِنۡ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيۡكُمۡ شُهُودًا إِذۡ تُفِيضُونَ فِيهِۚ﴾

﴿ Қандай іс жасасаң да, Құраннан нені оқысаң да, қандай амал істесеңдер де, оған кіріскенде біз сендердің үстеріңнен куәгерміз. ﴾

Сүннеттен дәлел, Омар ибн ал-Хаттабтан жеткен Жәбірейілдің әйгілі хадисі: "Бір күні біз Аллаһ Елшісінің ﷺ қасында отырғанда, аппақ киім киген, шашы қап-қара, сапар шеккен адамға ұқсамайтын және біздің арамызда ешкім оны танымайтын бір кісі келді.Ол пайғамбарымыздың ﷺ алдына тізесін оның тізесіне тигізіп, қолдарын өз сандарына қойып отырды. Сосын: "Уа, Мухаммад!

Маған Ислам туралы хабар бер!" – деді. Пайғамбарымыз ﷺ былай деді: " Ислам дегеніміз – Аллаһтан басқа құлшылыққа лайықты ешкім жоқ, ал Мухаммад Оның елшісі екеніне куәлік беруің, намаз оқуың, зекет беруің, Рамазан айында ораза тұтуың және шамаң келсе қажылық жасауың". Соған (әлгі кісі): "Рас айттың!" –деді. Біз оның өзі сұрап, өзі растап жатқанына таңғалдық.

Кейін ол: " Маған Иман туралы хабар бер!" – деді. Пайғамбарымыз ﷺ: "Иман дегеніміз – Аллаһқа, періштелеріне, кітаптарына, елшілеріне, Ақырет Күніне иман келтіруің және тағдырдың жақсылығы мен жамандығына иман келтіруің!" – деп жауап берді. (Әлгі адам қайтадан): "Рас айттың!" -деді.

Содан соң, ол: "Маған Ихсан туралы хабар бер!" – деді. Пайғамбарымыз ﷺ оған былай деп жауап берді: " Ихсан дегеніміз – Аллаһқа, Оны көріп тұрғаныңдай құлшылық етуің. Ал егер Оны көрмесең, онда Ол сені көріп тұрғанын (біліп құлшылық етуің)".

Кейін (әлгі адам): "Маған Қиямет туралы хабарла!" – деді. Бұл сұраққа пайғамбарымыз ﷺ: "Сұралушы сұраушыдан артық білмейді", – деп жауап қатты.

Сонда (әлгі адам): "Онда маған оның белгілерін атап бер", – деді.

Аллаһтың елшісі ﷺ былай деді: "Құл әйел өзінің ханшайымын туатынын, жалаңаяқ, жалаңаш кедей қойшылардың биік ғимараттар көтеруде бір-бірімен жарысатынын көресің". Содан соң, ол кісі шығып кетті, ал біз сол жерде біраз уақыт қалдық. Сонда Аллаһ елшісі ﷺ менен: "Уа, Омар! Сен сұрақ қоюшының кім екенін білесің бе?", – деп сұрады. Мен: "Аллаһ және Оның елшісі жақсырақ біледі!" – деп жауап бердім. Сонда ол: «Шындығында, бұл Жәбірейіл, сіздерге діндеріңді үйрету үшін келді!» - деді.

ҮШІНШІ НЕГІЗ

ПАЙҒАМБАР МУХАММАДТЫ ﷺ ТАНУ.

Ол – Мухаммад ибн Абдулла ибн Абдульмутталиб ибн hашим. hашим Құрайш тайпасынан. Ал, Құрайш арабтарға жатады. Арабтар – Исмаил ибн Ибраhим әл-Халилдің ұрпақтары. Оған әрі біздің пайғамбарымызға ең абзал салауаттар мен сәлемдер болсын!

Ол ﷺ 63 жыл өмір сүрді. Пайғамбарлықтан алдын 40 жыл, ал пайғамбар болған соң 23 жыл.

﴿Оқы...!﴾ деген аят түсірілумен пайғамбар болды, ал "Муддассир" сүресінің түсуімен елші болды. Мекке қаласында туылған.

Аллаh Тағала оны ширктен сақтандыру үшін және таухидке шақыру үшін жіберді. Бұған делел, Аллаhтың келесі сөздері:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُدَّثِّرُ ۞ قُمۡ فَأَنذِرۡ ۞ وَرَبَّكَ فَكَبِّرۡ ۞ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرۡ ۞ وَٱلرُّجۡزَ فَٱهۡجُرۡ ۞ وَلَا تَمۡنُن تَسۡتَكۡثِرُ ۞ وَلِرَبِّكَ فَٱصۡبِرۡ﴾

﴿Әй, оранушы! Тұр да, ескерт! Раббыңды ұлықта! Киіміңді тазарт! Пұттарды тәрк ет! Көбірек қайтарып алу үшін мейірім жасама! Раббың үшін сабыр ет! ﴾

﴿Тұр да ескерт!﴾ сөздерінің мағынасы: ширктен сақтандырып, таухидке шақыру.

﴿Раббыңды ұлықта!﴾ яғни, Оны таухид арқылы ұлықта.

﴿Киіміңді тазарт!﴾ яғни, амалдарыңды ширктен тазарт.

﴿Пұттарды тәрк ет!﴾ яғни, пұттарды қалдыр, олардан және оларға құлшылық ететіндерден аулақ бол!

Осылай ол 10 жыл бойы таухидке шақырған. 10 жылдан соң аспанға көтерілді. Оған 5 уақыт намаз парыз етілді. Меккеде 3 жыл намаз оқыды. Кейін Мәдинаға hиджра қылуға бұйырылды.

hижра дегеніміз – бұл ширк елінен, Ислам еліне қоныс аудару.

Ширк елінен, Ислам еліне hижра қылу осы үмметке парыз, әрі ол Қиямет Күніне дейін жалғасады.

Бұған делел, Аллаhтың келесі сөздері:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ قَالُوا۟ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا۟ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ قَالُوٓا۟ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُوا۟ فِيهَا ۚ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ۞

إِلَّا ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ۞

فَأُو۟لَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا﴾

﴿Періштелер өздеріне зұлымдық еткендердің жандарын алғанда: "Қандай жағдайда едіңдер?" -дейді. Олар: "Біз жерде әлсіз болған едік", – деп жауап береді. (Періштелер): "hижра жасайтын болсаңдар, Аллаhтың жері кең емес пе еді?" – деп айтады. Міне, бұлардың орны Тозақ. Ол нендей жаман орын. Бірақ бұл шамасы келмеген, әрі еш айла таба алмаған ерлер, әйелдер мен балаларға қатысты емес. Оларды Аллаh кешіруі мүмкін. Өйткені, Аллаh өте Кешірімді, Жарылқаушы. ﴾

Тағы бір аятта Аллаh былай деді:

﴿يَٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ أَرْضِى وَٰسِعَةٌ فَإِيَّٰىَ فَٱعْبُدُونِ﴾

﴿ Әй, Менің иман келтірген құлдарым! Расында, Менің жерім кең, сондықтан Маған ғана құлшылық етіңдер! ﴾

Имам әл-Бағауи (Аллаh оны мейіріміне бөлесін) былай айтқан: "Бұл аят hижра жасамаған Меккелік мұсылмандарға қатысты түскен. Аллаh оларды иман атауымен үндеді".

Сүннеттен hижраның дәлелі ретінде, пайғамбарымыз ﷺ сөзі: "Тәубе үзілмейінше, hижра да үзілмейді. Ал тәубе, күн батыс жақтан шықпайынша үзілмейді", – деді.

Пайғамбарымыз ﷺ Мәдина қаласында орныгып болған соң, оған Исламның басқа да заңдары бұйырылды: ораза, зекет, қажылық, азан, жиhад, жақсылыққа бұйыру мен жамандықтан қайтару және т.б. Осыларды орындап ол 10 жыл өмір сүрді.

Кейін ол ﷺ қайтыс болды. Алайда, оның діні қалды! Пайғамбарымыз ﷺ қандай да бір жақсылық болса, үмметті соның барлығына бағыттаған, ал қандай да бір жамандық болса, үмметті солардың бүкілінен сақтандырған.

Ол бағыттаған жақсылық – бұл таухид және Аллаh жақсы көріп, разы болатын барлық нәрсе.

Ол қайтарған жамандық – бұл ширк және Аллаh жек көретін барлық нәрсе.

Аллаh оны бүкіл адамзатқа жіберді. Жындар мен адамдарға оған бағынуды парыз қылды. Бұған делел, Аллаhтың келесі сөздері:

﴿قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا﴾

﴿"Әй, адамдар! Негізінде, мен барлықтарың үшін Аллаhтың елшісімін!" -деп айт.﴾

Аллаh онымен дінін толықтырды. Бұған делел:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا﴾

﴿Бүгін діндеріңді толықтырдым, нығметімді тәмәмдадым және сендерге Ислам дінімен разы болдым. ﴾

Оның ﷺ қайтыс болғанына дәлел, Аллаhтың мына сөздері:

﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ * ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ﴾

﴿Расында, сен де өлесің, олар да өледі. Сосын Қиямет Күні сендер Раббылырыңның алдында тартысасыңдар.﴾

Адамдар өлген соң қайта тіріледі. Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿مِنْهَا خَلَقْنَٰكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ﴾

﴿Сендерді одан (жерден) жараттық, әрі оған қайтарамыз. Кейін тағы да бір рет шығарамыз.﴾

Тағы бір аятта Аллаһ былай деді:

﴿وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا * ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا﴾

﴿Аллаһ сендерді жерден өсіріп өндірді. Сосын сендер оған қайтарыласыңдар да, кейін қайта шығарыласыңдар.﴾

Тірілуден кейін, адамдар есептеледі де, амалдары үшін сый-жазасын алады. Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿لِيَجْزِيَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔوا۟ بِمَا عَمِلُوا۟ وَيَجْزِيَ ٱلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ بِٱلْحُسْنَىٰ﴾

﴿(Бұл) жамандық істегендерді амалдарына сай жазалау үшін, ал жақсылық жасағандарға одан да артығымен қайтару үшін.﴾

Кімде-кім, қайта тірілуді өтірікке шығарса, кәпір болады. Бұған дәлел, Аллаһтың мына сөздері:

﴿زَعَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَن لَّن يُبْعَثُوا۟ ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ﴾

﴿Кәпірлер: "Қайта тірілмейміз!" -деп ойлайды. (Оларға) айт: Раббыммен ант етемін! Сендер әлбетте тірілесіңдер,

кейін істегендерің жайлы хабар аласыңдар. Бұл Аллаһқа оңай!"﴾

Аллаһ бүкіл елшілерді қуандырушы, ескертуші етіп жіберді. Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾

﴾ Елшілерден кейін адамдарда ешқандай сылтау болмас үшін, (Біз оларды) қуандырушы, ескертуші еттік. ﴿

Олардың ең алғашқысы – Нұх.

Ал ең соңғысы әрі пайғамбарлардың мөрі – Мухаммад ﷺ,одан кейін пайғамбар болмайды. Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمۡ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَۗ﴾

﴾Мухаммад сендерден ешбір еркектің әкесі емес. Бірақ Аллаһтың Елшісі және пайғамбарлардың соңы.﴿

Нұхтың ең алғашқы елші екеніне, Аллаһтың осы сөздері дәлел:

﴿إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ﴾

﴾Нұхқа және одан кейінгі пайғамбарларға уахи еткеніміздей, саған да уахи еттік. ﴿

Нұхтан бастап, Мухаммадқа ﷺ дейін елшілерді Аллаһ әрбір үмметке Оған ғана құлшылық етіп, тағутқа табынудан қайтару үшін жіберген еді. Бұған дәлел, Аллаһтың келесі сөздері:

﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ﴾

﴾Біз әрбір үмметке: "Аллаһқа ғана құлшылық етіңдер де, тағуттан аулақ болыңдар", – деп елші жібердік. ﴿

Аллаһ барлық құлдарына Өзіне иман келтіріп, тағутқа күпірлік етулерін парыз етті. Ибн әл-Қайим (Аллаһ оны мейіріміне бөлесін) былай айтқан: "Тағут – бұл адамның шектен шығып құлшылық ететіні, соңынан ілесетіні және бойсұнатыны".

Тағуттар көп және олардың бастылары бесеу:

- Ібіліс (оны Аллаһ лағынет етсін);

- Өзіне құлшылық етілгенге разы болған;

- Өзіне құлшылық етуге шақырған;

- Ғайыпты білемін деп мәлімдеген;

- Аллаһ түсірмегенімен үкім еткен.

Бұған дәлел, Аллаһтың мына сөздері:

﴿لَآ إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشۡدُ مِنَ ٱلۡغَيِّۚ فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَاۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

(Дінде зорлық жоқ. Туралық пен адасу анық ажыратылды. Кімде-кім тағутқа күпірлік етіп, Аллаһқа иман келтірсе, ол үзілмейтін мықты бір тұтқадан ұстап алды. Аллаһ – Естуші, Білуші.)

Міне, осы "Лә иләһә иллә Аллаһ" -тың мағынасы.

Хадисте айтылғандай: "Істің басы – Ислам, тірегі – намаз, ал өркешінің шыңы – Аллаһ жолындағы жиһад".

Аллаһ жақсырақ Білуші!

Аллаһқа мақтау айтумен кітап тәмәмдалды.

Кітап мазмұны

БІРІНШІ НЕГІЗ 10
ЕКІНШІ НЕГІЗ..... 16
ҮШІНШІ НЕГІЗ 22
Кітап мазмұны 28

«Білім талапкерінің баспа және тарату ұйымы»
00966506090448

БІЛІМ ТАЛАПКЕРІНІҢ МӘТІНДЕРІ

Бастауыш деңгей	◇ Зікірлер мен Әдептер
Бірінші деңгей	◇ Үш негіз және оның дәлелдері ◇ Төрт ереже ◇ Мұсылманшылдықты бұзатындар ◇ Имам ән-Нәуауидің қырық хадисі
Екінші деңгей	◇ Құран тәжуиді ◇ Намазды дұрыс оқу ◇ Таухид кітабы
Үшінші деңгей	◇ Байқуния хадис терминологиясы ◇ Әбу Ишақ әл-Илбири ◇ Әл-Әджуррумия араб тілі грамматикасы ◇ Уасатия ақидасы
Төртінші деңгей	◇ Әл-Уарақат усул фиқh ережелері ◇ Әл-Хикам ◇ Әр-Рахабия мирас ілімі ◇ Әт-Тахауия ақидасы
Бесінші деңгей	◇ Булуғ әл-Марам ◇ Зад әл-Мустақниғ ◇ Ибн Мәликтің Әлфиясы
Алтыншы деңгей	◇ Екі сахих кітабының жинағы ◇ Әл-Бухари мен Муслимда жеке келген хадистер ◇ Екі сахих кітабына қосымша келген хадистер

IHSAN
OQU ORTALIĢY